

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

7. juuli 2016*

Eelotsusetaotlus — Kohtualluvuse kokkulepe — Õiguslane koostöö tsiviilasjades — Kohtualluvus ja kohtuotsuste täitmine tsiviil- ja kaubandusajades — Määrus (EÜ) nr 44/2001 — Artikkel 23 — Tüüptingimustesse lisatud kohtualluvuse kokkulepe — Poolte nõustumus tüüptingimustega — Sellise kokkuleppe kehtivus ja täpsus

Kohtuasjas C-222/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Pécsi Törvényszék'i (Pécsi kohus, Ungari) 4. mai 2015. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 15. mail 2015, menetluses

Hőszig Kft.

versus

Alstom Power Thermal Services,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja president M. Ilešič, kohtunikud C. Toader (ettekandja), A. Rosas, A. Prechal ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: ametnik V. Tourrès,

arvestades kirjalikku menetlust ja 21. jaanuari 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— Alstom Power Thermal Services, esindaja: *ügyvéd* S. M. Békési,

— Ungari valitsus, esindajad: Z. Fehér ja G. Koós,

— Euroopa Komisjon, esindajad: A. Tokár ja M. Wilderspin,

olles 7. aprilli 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: ungari.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määruse (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma I) (ELT 2008, L 177, lk 6) artikli 10 lõiget 2 ja nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 2001, L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 42, edaspidi „Brüsseli I määrus“) artikli 23 lõiget 1.
- 2 Taotlus on esitatud Hőszig Kft. ja Alstom Power Thermal Services'i (edaspidi „Alstom“), kes on Technos et Compagnie (edaspidi „Technos“) õigusjärglane, vahel sõlmitud lepingute täitmisega seotud kohtuvaidluses, milles vaieldakse kohtualluvuse kokkuleppele tuginedes selle üle, kas käesoleva asja lahendamine kuulub eelotsusetaotluse esitanud kohtu alluvusse.

Õiguslik raamistik

Rooma I määrus

- 3 Rooma I määruse artiklis 1 on määratletud selle esemeline kohaldamisala. Selle artikli lõikes 2 on ette nähtud, et määruse kohaldamisalast jäetakse välja teatud valdkonnad, mille hulgas on vastavalt nimetatud lõike punktile e „arbitraažikokkulepped ja kohtualluvuskokkulepped“.
- 4 Määruse artikli 3 lõikes 1 on sätestatud:

„Lepingu suhtes kohaldatakse lepingupoolte valitud õigust. Valik tuleb teha sõnaselgelt või nähtuma selgelt lepingutingimustest või juhtumi asjaoludest. Omal valikul võivad pooled valida kas terve lepingu või üksnes mõne selle osa suhtes kohaldatava õiguse.“

- 5 Määruse artikli 4 lõikes 1 on ette nähtud:

„Kui lepingu suhtes kohaldatavat õigust ei ole valitud vastavalt artiklile 3 ning ilma et see piiraks artiklite 5 kuni 8 kohaldamist, määratakse lepingute suhtes kohaldatav õigus kindlaks järgmiselt:

[...]

b) teenuse osutamise leping on reguleeritud selle riigi õigusega, kus on teenuse osutaja harilik viibimiskoht;

[...]“.

- 6 Määruse artikkel 10 „Nõustumus ja sisuline kehtivus“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Lepingu või lepingutingimuse olemasolu ja kehtivus määratakse kindlaks selle õiguse alusel, mis kehtiks lepingu või lepingutingimuse suhtes käesoleva määruse alusel, kui leping või lepingutingimus kehtiks.

2. Pool võib oma nõusoleku puudumise tõendamiseks siiski tugineda oma hariliku viibimiskoha riigi õigusele, kui asjaoludest ilmneb, et lepingupoole tegevuse tagajärgi ei oleks mõistlik kindlaks määrata lõikes 1 määratud õiguse alusel.“

Brüsseli I määrus

7 Brüsseli I määruse põhjenduste 11 ja 14 kohaselt:

„(11) Kohtualluvuse eeskirjad peavad olema hästi etteaimatavad ning lähtuma põhimõttest, et tavaliselt on kohtualluvus seotud kostja alalise elukohaga ning seepärast peab kohtualluvus alati olema olema, välja arvatud teatavatel täpselt määratletud juhtudel, kui kohtuvaidluse sisu või osapoolte autonoomia eeldab teistsugust seotust. [...]

[...]

(14) Kui tegemist ei ole kindlustus-, tarbija- või töölepinguga, mille puhul on pädeva kohtu kindlaksmääramisel lubatud vaid piiratud autonoomia, tuleb austada lepingupoolte autonoomiat, võttes arvesse käesoleva määrusega ette nähtud ainupädevuse aluseid.“

8 Määruse artiklis 5 on sätestatud:

„Isiku, kelle alaline elukoht on liikmesriigis, võib teises liikmesriigis kaevata:

1) a) lepingutega seotud asjades selle paiga kohtusse, kus tuli täita asjaomane kohustus;

[...]“.

9 Määruse II peatüki „Kohtualluvus“ 7. jao „Kokkulepe kohtualluvuse kohta“ artikkel 23 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Kui lepinguosalisel, kellest ühe või mitme alaline elukoht on liikmesriigis, on kokku leppinud, et konkreetsest õigussuhtest tulenenud või tuleneda võivate vaidluste lahendamiseks on pädev liikmesriigi kohus või kohtud, on see kohus või need kohtud pädevad. Kui lepinguosalisel ei ole kokku leppinud teisiti, on kohtul või kohtutel ainupädevus. Selline kokkulepe kohtualluvuse kohta sõlmitakse kas:

a) kirjalikult, või kui see on sõlmitud suuliselt, kinnitatakse kirjalikult või

b) vormis, mis vastab poolte vahel väljakujunenud tavale, või

c) rahvusvahelise kaubanduse puhul vormis, mis vastab kaubandustavale, millest pooled olid või pidid olema teadlikud ning mis on asjaomase kaubanduse valdkonnas laialt tuntud ning mida selles valdkonnas tegutsevad asjakohast liiki lepingute pooled regulaarselt kasutavad.

2. Elektroonilisel teel edastatud teave, mille puhul on võimalik kokkulepet alaliselt säilitada, võrdsustatakse kirjalikult vormistatuga.

[...]“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

10 Technos, mis on Prantsusmaal asuv juriidiline isik, soovis osaleda Prantsusmaal asuvates elektrijaamades tehtavates teatud töödes. Selleks palus ta esitada Hőszigil erinevad pakkumused alltöövõtjana nende tööde teostamises osalemiseks. 18. augustil 2009 saatis Technos Hőszig'ile elektrooniliselt nimekirja metallstruktuuridest, mida ta palub viimasel vajaduse korral toota, asjaomaste tehniliste nõuete kirjelduse ja Technose tarnelepingu tüüptingimused (2008. aasta detsembri redaktsioonis) (edaspidi „tüüptingimused“).

- 11 Pärast seda, kui Hőszig oli esitanud selle teabe põhjal hinnapakumuse, sõlmisid pooled sidevahendi abil mitu töövõtulepingut elektriijaamadesse paigaldamiseks mõeldud metallstruktuuride tootmiseks Ungaris. Poolte vahel ei ole vaidlust selle üle, et kõige esimene leping sõlmiti 16. detsembril 2010 (edaspidi „esimene leping“).
- 12 Hiljem on pooled sõlminud täiendavaid kokkuleppeid ja leppinud kokku muudatustes seoses tööde teostamisega. Esimeses lepingus sisalduvas nimekirjas „Kasutatud dokumendid“ oli toodud järgnev loetelu:
- „1) käesolev tellimus;
- 2) tehniline kirjeldus (viide T91000001/1200 C);
- 3) Technose tarnelepingu tüüptingimused (2008. aasta detsembri redaktsioonis),
- dokumente kohaldatakse eespool toodud järjekorras.“
- 13 Lepingu viimasel leheküljel, mis on koostatud inglise keeles, oli täpsustatud, et „[t]ellimuses on loetletud kõik täitmiseks vajalikud olulised dokumendid ja teave. Te peate veenduma, et teie käsutuses on kõik nimetatud ja õige viitega dokumendid ning samuti dokumendid, millele esimesena nimetatud viitavad. Kui see nii ei ole, küsige meilt kindlasti kirjalikult puuduolevad dokumendid“.
- 14 Lepingu viimases lõigus oli ka märgitud, et „tarnija kinnitab, et ta on teadlik käesoleva tellimuse tingimustest, kehtivatest tarnelepingu tüüptingimustest, mis on kaasa pandud lisana, ja võimalikest raamkokkulepete või lepingute tingimustest ning nõustub nendega“.
- 15 Tüüptingimuste punkti 23.1 kohaselt:
- „Tellimuse suhtes ja selle tõlgendamisel kohaldatakse Prantsuse õigust. Kohaldatav ei ole Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 11. aprilli 1980. aasta konventsioon kaupade rahvusvahelise ostu-müügi lepingute kohta.
- Tellimuse kehtivuse, tõlgendamise, täitmise ja lõpetamisega seoses tekkinud või nendega seonduvate vaidluste, mille lahenduses pooled kokkulepele ei jõua, lõplik lahendamine kuulub Pariisi kohtute erandlikku kohtualluvusse, sealhulgas kiirendatud menetluse, rikkumise lõpetamise menetluse ja esialgse õiguskaitse kohaldamise menetluse raames“.

16 Poolte vahel tekkis vaidlus seoses lepingute täitmisega ja Hőszig esitas 31. oktoobril 2013 hagi eelotsusetaotluse esitanud kohtule kui kokku lepitud kohustuste täitmise koha järgsele kohtule.

17 Hőszig tugineb enda hagiavalduses sisuliselt sellele, et Prantsuse õiguse valik ei oleks täiesti selgelt tema poolt mõistlik tegevus Rooma I määruse artikli 10 lõike 2 tähenduses, sest tema toodetud toode on lepingu ese ja täitmise koht on sarnaselt tootmise kohaga tema Ungari asukoht, nii et kogu tootmisprotsess kuni tellijale tarnimiseni leidis samuti aset seal.

18 Hőszig leiab seega, et lepingu tüüptingimuste ja poolte vahel sõlmitud erinevate lepingute tingimuste suhet tuleb hinnata Ungari õiguse alusel. Nendele õigusnormidele tuginedes leiab ta aga, et tüüptingimused ei ole saanud nende lepingute osaks. Järelikult ei oma tähtsust ka tüüptingimustes kohaldatava õiguse kindlaksmääramine ja vastavalt Rooma I määruse artikli 4 lõike 1 punktile b tuleb kohaldada Ungari õigust.

19 Lisaks märgib Hőszig kohtualluvuse kohta, et kuivõrd tüüptingimused ei ole lepingute osa, siis järelikult kuulub asja lahendamine vastavalt Brüsseli I määruse artikli 5 lõike 1 punktile a Ungari kohtute alluvusse.

- 20 Hőszig väidab lõpuks, et isegi kui tüüptingimused on poolte vahel sõlmitud lepingute osa, ei ole nendes sisalduv kohtualluvuse kokkulepe kooskõlas Brüsseli I määruse artikli 23 lõike 1 nõuetega, sest see klausel viitab „Pariisi kohtutele“. Pariisi linn (Prantsusmaa) ei ole aga riik ja see väljend ei määra kindlaks ühtegi konkreetset kohut, vaid viitab kõigile kohtutele, mis asuvad selles linnas.
- 21 Altsom esitas vastuväite, mille kohaselt ei allu asja arutamine eelotsusetaotluse esitanud kohtule. Ta viitab selles osas tüüptingimustele, mis on tema sõnul lepingute osa. Järelikult ei allu vastavalt tüüptingimuste punktile 23.1 põhikohtuasja lahendamise eelotsusetaotluse esitanud kohtule.
- 22 Alstomi sõnul võib Hőszig vastavalt Rooma I määruse artikli 10 lõikele 2 lepinguga või mõne selle tingimusega nõustumuse puudumise tõendamiseks tugineda oma hariliku viibimiskoha riigi õigusele, see tähendab Ungari õigusele, kui asjaoludest ilmneb, et lepingupoole tegevuse tagajärgi ei oleks põhimõtteliselt mõistlik kindlaks määrata selles määruses määratud õiguse alusel. Käesolevas asjas näib olevat mõistlik „määrata [Hőszig'i] tegevuse tagajärjed kindlaks“ Rooma I määruse artikli 10 lõike 2 tähenduses Prantsuse õiguse järgi, sest ta tegutses Prantsusmaal asuvas elektrijaamas tehtavate tööde osas korraldatud riigihankemenetluses osaleva pakkuja alltöövõtjana.
- 23 Lisaks on tüüptingimuste punktis 23.1 sisalduv kohtualluvuse kokkulepe täielikult kooskõlas Brüsseli I määruse artikli 23 lõikes 1 sätestatuga, sest Pariisi linna kohtud on konkreetse liikmesriigi, see tähendab Prantsuse Vabariigi kohtud. Hőszig'i pakutud kitsas tõlgendus ei arvesta selle määruse põhjendusega 14, mille kohaselt tuleb austada lepingupoole autonoomiat.
- 24 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et seoses kohtualluvuse kohta esitatud Alstomi vastuväitega tuleb selgitada, kas tüüptingimused on poolte vahel sõlmitud lepingute osa. Sellega seoses tuleb kõigepealt kindlaks teha, milliseid „asjaolusid“ Rooma I määruse artikli 10 lõike 2 tähenduses tuleb arvesse võtta tuvastades, millises ulatuses andis Hőszig nõustumuse tüüptingimuste kohaldamiseks.
- 25 Kui kohus peaks Hőszig'i alalise asukoha riigi õiguse alusel leidma, et tüüptingimused on lepingute osa, tuleb seejärel tuvastada, kas tüüptingimuste punktis 23.1 sisalduv kohtualluvuse kokkulepe vastab Brüsseli I määruse artikli 23 lõikes 1 toodud nõuetele.
- 26 Neil asjaoludel otsustas Pécsi Törvényszék (Pécsi kohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Seoses Rooma I määrusega:

- Kas liikmesriigi kohus võib tõlgendada Rooma I määruse artikli 10 lõikes 2 kasutatud väljendit „asjaoludest ilmneb“ nii, et „asjaolude, mida tuleb arvesse võtta,“ analüüsimisel selleks, et teha kindlaks, kas lepingupoole hariliku viibimiskoha riigi õiguse kohaselt on nõustumuse puudumine mõistlik, on kohane tugineda lepingu sõlmimise asjaoludele, lepingu esemele ja lepingu täitmisele?
- Kas eelmises punktis kirjeldatud olukorrast tulenevaid tagajärgi, millele viitab Rooma I määruse artikli 10 lõige 2, tuleb tõlgendada nii, et kui ühe poole esitatud viitest oma hariliku viibimiskoha riigi õigusele tulenevalt nähtub asjaoludest, et nõustumus lõike 1 alusel kohaldatava õigusega ei ole selle poole „tegevuse mõistlik tagajärg“, peab kohus hindama lepingutingimuse olemasolu ja kehtivust selle poole hariliku viibimiskoha riigi õiguse kohaselt, kes sellele tugines?
- Kas kõnealuse liikmesriigi kohus võib tõlgendada Rooma I määruse artikli 10 lõikes 2 sätestatud nii, et kohtul on kaalutusõigus – kõigi juhtumi asjaoludega arvestades – hinnata, kas arvesse võetavaid asjaolusid arvestades ei olnud nõustumus sama artikli lõike 1 alusel kohaldatava õigusega poole „tegevuse mõistlik tagajärg“?

- Kas juhul, kui pool tugineb – vastavalt määruse nr 593/2008 artikli 10 lõikele 2 – oma nõustumuse puudumise tõendamiseks oma hariliku viibimiskoha riigi õigusele, peab liikmesriigi kohus võtma arvesse selle poole hariliku viibimiskoha riigi õigust, et nimetatud riigi õiguse alusel välja selgitada, kas nimetatud „asjaolusid“ arvestades ei kujutanud selle poole nõustumus lepingus määratud õiguse kohaldamisega endast mõistlikku tegevust?
- Kas sellisel juhul on liidu õigusega vastuolus liikmesriigi kohtu selline tõlgendus, mille kohaselt „asjaolude“ analüüsimine, tegemaks kindlaks, kas nõustumuse puudumine on mõistlik, hõlmab lepingu sõlmimise asjaolusid, lepingu eset ja lepingu täitmist?

2. Seoses Brüsseli I määrusega:

- Kas Brüsseli I määruse artikli 23 lõikes 1 sätestatuga on vastuolus liikmesriigi kohtu tõlgendus, mille kohaselt on vaja viidata konkreetsele kohtule, või – arvestades selle määruse põhjenduses 14 sätestatuga – piisab sellest, kui sõnastusest nähtub üheselt poolte tahe või kavatsus?
- Kas Brüsseli I määruse artikli 23 lõikes 1 sätestatuga on kooskõlas liikmesriigi kohtu tõlgendus, mille kohaselt ühe poole koostatud lepingu tüüptingimustes sisalduv kohtualluvuse klausel, mille kohaselt pooled on kokku leppinud, et tellimuse kehtivuse, täitmise ja lõpetamisega seoses tekkinud või nende aspektidega seonduvate vaidluste, mille lahenduses pooled kokkuleppele ei jõua, lõplik lahendamine kuulub ühe konkreetse liikmesriigi konkreetse linna kohtute (täpsemalt Pariisi kohtute) alluvusse, on piisavalt selge, et selle sõnastusest nähtuks üheselt – arvestades selle määruse põhjenduses 14 sätestatuga – poolte tahe või kavatsus seoses viidatud liikmesriigiga?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Teine küsimus

- 27 Oma teises küsimuses, mida tuleb uurida esimesena, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas Brüsseli I määruse artikli 23 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et selline kohtualluvuse kokkulepe nagu põhikohtuasjas, mis on esiteks sätestatud tellija tüüptingimustes, mida mainitakse pooltevahelisi lepinguid sätestavates instrumentides ja mis on edastatud lepingute sõlmimisel ning milles on teiseks kohtualluvus määratud liikmesriigi ühes linnas asuvatele kohtutele, vastab selles sättes toodud nõuetele, mis on kehtestatud poolte nõustumusele ja sellise kokkuleppe sisu täpsusele.
- 28 Selles osas tuleb kõigepealt meenutada, et kohtualluvuse kokkuleppe tõlgendamine, et määrata kindlaks selle kohaldamisalasse kuuluvad vaidlused, kuulub selle liikmesriigi kohtu pädevusse, kus sellele tingimusele tuginetakse (kohtuotsus, 21.5.2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, punkt 67 ja seal viidatud kohtupraktika) ning poolte vahel sellises kokkuleppes kokku lepitud liikmesriigi kohtu või kohtute alluvus on vastavalt Brüsseli I määruse artikli 23 lõike 1 sõnastusele põhimõtteliselt erandlik (vt selle kohta kohtuotsus, 21.5.2015, El Majdoub, C-322/14, EU:C:2015:334, punkt 24).
- 29 Võttes arvesse selle määruse eesmärke ja üldist ülesehitust ning tagamaks selle õigusakti ühtset kohaldamist, tuleb tõlgendada selle artiklis 23 toodud mõistet „kohtualluvuse kindlaksmääramise kokkulepe“ mitte lihtsalt viitena ühe või teise riigi siseriiklikule õigusele, vaid iseseisva mõistena (kohtuotsus, 7.2.2013, Refcomp, C-543/10, EU:C:2013:62, punkt 21 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 30 Lõpuks, kuna Brüsseli I määrus asendab liikmesriikide vahelistes suhetes 27. septembri 1968. aasta konventsiooni kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 1972, L 299, lk 32), mida on muudetud hilisemate konventsioonidega uute liikmesriikide selle konventsiooniga ühinemise kohta (edaspidi „Brüsseli konventsioon“), kehtivad Euroopa Kohtu tõlgendused konventsiooni sätete kohta ka määruse sätete suhtes, juhul kui nende õigusaktide sätteid võib pidada samaväärseks (kohtuotsus, 23.10.2014, flyLAL-Lithuanian Airlines, C-302/13, EU:C:2014:2319, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 31 Selle konventsiooni artikli 17 esimese lõigu kohta, mis on Brüsseli I määruse artikli 23 eelkäijaks, on Euroopa Kohus otsustanud, et kohtualluvuse kokkulepet, mis täidab menetluslikku eesmärki, reguleerivad konventsiooni need sätted, mille eesmärk on kindlaks määrata rahvusvahelise kohtualluvuse ühtsed normid (kohtuotsus, 3.7.1997, Benincasa, C-269/95, EU:C:1997:337, punkt 25).
- 32 Euroopa Kohus on ka täpsustanud, et selle sätte eesmärk on ise ette näha vorminõuded kohtualluvuse kokkuleppele, et tagada õiguskindlus ja poolte nõustumuse olemasolu (vt selle kohta kohtuotsus, 16.3.1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, punkt 34 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 33 Mis puudutab Brüsseli I määruse artikli 23 lõikes 1 toodud tingimusi, siis tuleb meenutada, et selles sättes on ette nähtud eelkõige vorminõuded ning nimetatud üks sisuline tingimus ja nimelt see, et kokkulepe peab käima konkreetse õigusliku suhte kohta (vt selle kohta kohtuotsus, 20.4.2016, Profit Investment SIM, C-366/13, EU:C:2016:282, punkt 23 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 34 Käesolevas asjas on sisuline tingimus täidetud, sest eelotsusetaotlusest nähtub, et põhikohtuasja pooled on omavahel seotud mitme erineva töövõtulepingu kaudu.
- 35 Vorminõuete osas tuleb meenutada, et selleks, et kohtualluvuse kokkulepe oleks kehtiv, peab see artikli 23 lõike 1 sõnastuse kohaselt olema sõlmitud kirjalikult, või kui see on sõlmitud suuliselt, siis olema kirjalikult kinnitatud, või vormis, mis vastab poolte vahel väljakujunenud tavale, või rahvusvahelise kaubanduse puhul vormis, mis vastab kaubandustavale, millest pooled olid või pidid olema teadlikud. Sama artikli lõikes 2 on sätestatud, et „elektroonilisel teel edastatud teave, mille puhul on võimalik kokkulepet alaliselt säilitada, võrdsustatakse kirjalikult vormistatuga“ (vt selle kohta kohtuotsus, 21.5.2015, El Majdoub, C-322/14, EU:C:2015:334, punkt 24).
- 36 Teiseks on huvitatud isikute tegelik nõustumus üks Brüsseli I määruse artikli 23 lõike 1 eesmärkidest (vt selle kohta kohtuotsus, 21.5.2015, El Majdoub, C-322/14, EU:C:2015:334, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika). Seda õigustab vajadus kaitsta lepingu nõrgemat poolt, takistades, et lepingusse ühe poole poolt lisatud kohtualluvuse tingimused ei jääks märkamatuks (vt selle kohta kohtuotsus, 16.3.1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, punkt 19 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 37 Asja arutav kohus peab *in limine litis* kontrollima, kas kohtualluvuse kokkulepe on sündinud tegelikult poolte kokkulangeva tahteavalduse alusel, mis peab olema väljendatud selgelt ja täpselt; Brüsseli I määruse artikli 23 lõikes 1 sätestatud vorminõuete eesmärk on tagada, et pooltevaheline kokkulepe on tõepoolest olemas (kohtuotsused, 6.5.1980, Porta-Leasing, 784/79, EU:C:1980:123, punkt 5 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 21.5.2015, El Majdoub, C-322/14, EU:C:2015:334, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 38 Nagu rõhutas kohtujurist enda ettepaneku punktides 33 ja 34, siis Euroopa Kohtu praktikast nähtub, et pooltevahelise „kokkuleppe“ olemasolu Brüsseli I määruse artikli 23 lõike 1 tähenduses saab järeldada asjaolust, et selle määruse artikli 23 lõikes 1 sätestatud vorminõuded on täidetud.
- 39 Mis puudutab sellist olukorda nagu põhikohtuasjas, kus kohtualluvuse kokkulepe on sätestatud tüüptingimustes, siis Euroopa Kohus on juba otsustanud, et selline kokkulepe on õiguspärane, kui mõlema poole allkirjastatud lepingu tekstis on sõnaselgelt viidatud kohtualluvuse kokkulepet

sisaldavatele tüüptingimustele (vt selle kohta kohtuotsused, 16.3.1999, Castelletti, C-159/97, EU:C:1999:142, punkt 13, ja 20.4.2016, Profit Investment SIM, C-366/13, EU:C:2016:282, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 40 See kehtib aga üksnes sõnaselge viite puhul, millest pool saab aru tavalist hoolsust kasutades ja üksnes siis, kui on tuvastatud, et kohtualluvuse kokkulepet sisaldavad tüüptingimused on teisele lepingupoolele tegelikult edastatud (vt selle kohta kohtuotsus, 14.12.1976, Estasis Saloti di Colzani, 24/76, EU:C:1976:177, punkt 12).
- 41 Käesolevas asjas nähtub eelotsusetaotlusest, et kohtualluvuse kokkulepe on ette nähtud Technose tarnelepingu tüüptingimustes, mida mainitakse pooltevahelisi lepinguid sätestavates instrumentides ja mis on edastatud lepingute sõlmimisel.
- 42 Eeltoodust tulenevalt vastab selline kohtualluvuse kokkulepe nagu põhikohtuasjas Brüsseli I määruse artikli 23 lõikes 1 toodud vorminõuetele.
- 43 Mis puudutab kohtualluvuse kokkulepe sisu täpsust, siis Euroopa Kohus on otsustanud, et liikmesriigi kohtu või kohtute tuvastamisel, millele allub pooltevaheline tekkinud või tulevikus tekkiv vaidlus, ei saa Brüsseli konventsiooni artiklit 17 tõlgendada nii, et kohtualluvuse tingimus peab olema sõnastatud viisil, mis võimaldaks pädeva kohtu kindlaks määrata ainult selle sõnastuse põhjal. Püüab sellest, kui selles tingimuses on nimetatud need objektiivsed tegurid, mille põhjal on pooled kokku leppinud kohtus või kohtutes, kellel nad lasevad omavahelisi vaidlusi lahendada. Need kriteeriumid, mis peavad olema nii täpselt sõnastatud, et asja arutav kohus saab kindlaks teha, kas asja menetlemine kuulub tema alluvusse, võivad vajaduse korral tuleneda ka selle asja konkreetsetest asjaoludest (kohtuotsus, 9.11.2000, Coreck, C-387/98, EU:C:2000:606, punkt 15).
- 44 Sellist tõlgendust, mida mõjutab kaubandussuhetes väljakujunenud praktika, õigustab asjaolu, et Brüsseli I määruse artikli 23 aluseks on – nagu kinnitavad põhjendused 11 ja 14 – poolte autonoomse tahte tunnustamine seoses pädevuse andmisega kohtutele, millel palutakse lahendada selle määruse kohaldamisalasse kuuluvaid vaidlusi (vt selle kohta kohtuotsused, 9.11.1978, Meeth, 23/78, EU:C:1978:198, punkt 5, ja 21.5.2015, El Majdoub, C-322/14, EU:C:2015:334, punkt 26).
- 45 Käesolevas asjas nähtub eelotsusetaotluse esitanud kohtu tuvastatust, et vastavalt põhikohtuasjas vaidlusalusele kohtualluvuse kokkuleppele „[kuulub pooltevaheliste vaidluste] lõplik lahendamine [...] Pariisi kohtute erandlikku kohtualluvusse“.
- 46 Seega, kui kohtualluvuse kokkuleppes ei ole sõnaselgelt kindlaks määratud liikmesriiki, mille kohtutele allub vastavalt poolte kokkuleppele vaidluse lahendamine, on nendeks kohtuteks selle liikmesriigi pealinna kohtud, mille õiguse on pooled määranud lepingu suhtes kehtivaks õiguseks, mistõttu puudub igasugune kahtlus, et selle kokkuleppega on sellises lepingus nagu põhikohtuasjas antud erandlik kohtualluvus selle liikmesriigi kohtusüsteemi kohtutele.
- 47 Samuti nähtub käesoleva asja asjaoludest, nagu need on esitanud eelotsusetaotluse esitanud kohus, et selline kohtualluvuse kokkulepe nagu põhikohtuasjas vastab täpsuse osas käesoleva kohtuotsuse punktis 43 nimetatud nõuetele.
- 48 Ühtlasi tuleb märkida, nagu seda rõhutas ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 44, et kohtualluvuse kokkulepe, mis viitab ühe liikmesriigi ühe linna „kohtutele“, viitab pädeva kohtu määramisel vaikumisi, kuid kindlasti selles riigis kehtivatele kohtualluvuse normidele.
- 49 Eeltoodut arvestades tuleb teisele küsimusele vastata, et Brüsseli I määruse artikli 23 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et selline kohtualluvuse kokkulepe nagu põhikohtuasjas, mis on esiteks sätestatud tellija tüüptingimustes, mida mainitakse pooltevahelisi lepinguid sätestavates instrumentides ja mis on

edastatud lepingute sõlmimisel ning milles on teiseks kohtualluvus määratud liikmesriigi ühes linnas asuvatele kohtutele, vastab selles sättes toodud nõuetele, mis on kehtestatud poolte nõustumusele ja sellise kokkuleppe sisu täpsusele.

Esimene küsimus

- 50 Vastavalt Rooma I määruse artikli 1 lõike 2 punktile e ei kohaldata seda määrust kohtualluvuse kokkulepete suhtes.
- 51 Samuti tuleb märkida, et vastavalt teisele küsimusele antud vastusele ei kuulu põhikohtuasja lahendamise eelotsusetaotluse esitanud kohtu alluvusse. Järelikult ei saa see kohus otsustada ka vaidlusalustele lepingutele Prantsuse õiguse kohaldamist ette nägevate lepingutingimuste kehtivuse üle, millele Hőszig Rooma I määruse artikli 10 lõikele 2 tuginedes samuti vastu vaidleb.
- 52 Järelikult ei ole vaja esimesele küsimusele vastata.

Kohtukulud

- 53 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

Nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades artikli 23 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et selline kohtualluvuse kokkulepe nagu põhikohtuasjas, mis on esiteks sätestatud tellija tüüptingimustes, mida mainitakse pooltevahelisi lepinguid sätestavates instrumentides ja mis on edastatud lepingute sõlmimisel ning milles on teiseks kohtualluvus määratud liikmesriigi ühes linnas asuvatele kohtutele, vastab selles sättes toodud nõuetele, mis on kehtestatud poolte nõustumusele ja sellise kokkuleppe sisu täpsusele.

Allkirjad